

Ο ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΟΣ ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ ...ΑΝΑΛΥΕΙ ΤΑ ΣΗΜΕΡΙΝΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ! (του Γιάννη Κύρκου Αικατερινάρη)

✘ Πάντα επίκαιρος κι ας πέρασαν 2500 χρόνια!

Ο Θουκυδίδης εξιστορώντας, πριν από 2500 περίπου χρόνια, τα γεγονότα του Πελοποννησιακού πολέμου μοιάζει να κάνει πολιτική ανάλυση ...σε όσα συμβαίνουν σήμερα. Η δύναμη της ισχύος όσων διαφέντευαν τις τότε «συμμαχίες», η επιβολή δυσβάσταχτων φόρων από τους ισχυρούς Αθηναίους στους πλέον αδύναμους, οι απειλές με εξόντωση όσων αντιδρούσαν στην καταβολή τους (περίπτωση Μυτιλήνης), η φριχτή σφαγή των αρρένων Μηλίων το 416-415 π.Χ... Και στον αντίποδα η άλλη απειλή, των Λακεδαιμονίων, εν ονόματι αυτή τη φορά της παροχής βοήθειας στους εξεγερμένους... Για ίδια πάλι συμφέροντα... Ο Σπαρτιάτης στρατηγός Βρασίδης, αμέσως μετά την νίκη των συμπατριωτών του εναντίον των Αθηναίων, το 424 π. Χ. στο Δήλιο της Βοιωτίας, έφτασε στη Χαλκιδική και στα παράλια της Ανατολικής Μακεδονίας και στη συνέχεια κινήθηκε εναντίον της Αμφίπολης, της Αθηναϊκής αποικίας.

« [4.103.1] Ἐπὶ ταύτην οὖν ὁ Βρασίδης ἄρας ἐξ Ἄρνῶν τῆς Χαλκιδικῆς ἐπορεύετο τῷ στρατῷ. καὶ ἀφικόμενος περὶ δείλην ἐπὶ τὸν Αὐλῶνα καὶ Βορμίσκον, ἧ ἡ Βόλβη λίμνη ἐξίησιν ἐς θάλασσαν, καὶ δειπνοποιησάμενος ἐχώρει τὴν νύκτα. χειμῶν δὲ ἦν καὶ ὑπένειφεν. [4.103.2] ἧ καὶ μᾶλλον ὥρμησε, βουλό- μενος λαθεῖν τοὺς ἐν τῇ Ἀμφιπόλει πλὴν τῶν προδιδόντων.»

✘

Τετράδραχμο Ακάνθου

Κι εδώ, ως γνήσιος Χαλκιδικιώτης, για να μην αδικήσω τους φίλους μου Ιερισσιώτες με μόνη αναφορά στην αρχαία Ἄρνη (σημ. σημερινή Αρναία) θα δανειστώ ένα απόσπασμα από παλαιότερο

κείμενο του Θανάση Μπαντέ, συγγραφέα του εξαιρετικού βιβλίου **«Ο Θουκυδίδης, ο πόλεμος και η Πολιτική»**. Το κείμενο δημοσιεύτηκε στον ιστότοπο eranistisnet με τίτλο **«Ο Θουκυδίδης, ο Βρασίδας και η λογική της φιλελεύθερης αποκιοκρατίας»**. Αφορά στα τότε γεγονότα και στην πολιτική κατάσταση της αρχαίας Ακάνθου (σημ. σημερινής Ιερισοού, όπως σημείωνε ο Γεωργοπαπαδάκος), φίλης και συμμάχου των Αθηναίων:

«Οι Ακάνθιοι διχογνωμούσαν μεταξύ τους, αν έπρεπε να τον δεχτούν στην πόλη τους, απ' τη μια αυτοί που μαζί με τους Χαλκιδικιώτες τον είχαν προσκαλέσει κι απ' την άλλη οι δημοκρατικοί. Από το φόβο τους όμως για το σταφύλι, που δεν είχε ακόμη τρυγηθεί, πείστηκαν απ' το Βρασίδα να τον δεχτούν μόνο του κι αφού τον ακούσουν να αποφασίσουν. Έτσι τον δέχτηκαν». (βιβλίο τέταρτο, παράγραφος 84).

Οι Ακάνθιοι βρίσκονται κυριολεκτικά στο μάτι του κυκλώνα. Από τη μια αιωρείται η μόνιμη για τα δρώμενα της Χαλκιδικής αθηναϊκή απειλή κι από την άλλη ο σπαρτιατικός στρατός βρίσκεται έξω από την πόλη τους. Το να αντισταθούν προφανώς θα σήμαινε την άμεση καταστροφή, αφού δε θα μπορούσαν να ανταπεξέλθουν στις δυνάμεις του Βρασίδα. Το να παραδοθούν αμαχητί θα προξενούσε την οργή της Αθήνας και ποιος ξέρει τι θα έφερνε το μέλλον. Φυσικά, υπό αυτούς τους όρους, κάθε έννοια επιλογής ματαιώνεται. Γιατί εδώ δε μιλάμε για ελευθερία. Εδώ μιλάμε για την πιο άκαμπτη μορφή της επιβολής, που μετουσιώνει τη βία σε μοναδικό μέσο διαπραγμάτευσης. Οι Ακάνθιοι δεν θα μπορούσαν να κάνουν και κάτι διαφορετικό. Δέχονται το Βρασίδα να τους μιλήσει, περισσότερο για να κερδίσουν χρόνο παρά για κάποια ουσιαστική διαπραγμάτευση κι ο Βρασίδας το ξέρει αυτό καλύτερα απ' όλους.

Ο λόγος του Βρασίδα παραμένει στην ιστορία ως ξεκάθαρο πολιτικό ντοκουμέντο, αφού αποφασισμένος να υποστηρίξει την επεκτατική πολιτική της πόλης του, ως αντίβαρο στον αθηναϊκό επεκτατισμό, επιχειρεί έναν καθαρό διπλωματικό ελιγμό προβάλλοντας τις πασιφανείς του κατακτητικές διαθέσεις ως απόδειξη σεβασμού και υπεράσπισης των δικαιωμάτων. Γνωρίζοντας

καλά ότι η απροσχημάτιστη αθηναϊκή παρεμβατικότητα προκαλεί τη δυσφορία των ντόπιων παρουσιάζει την υποταγή των πόλεων στις δικές του δυνάμεις ως απελευθέρωση: «Ακάνθιοι! Η αποστολή εδώ η δική μου και του στρατού από τους Λακεδαιμονίους έχει γίνει για να επικυρώσει το σκοπό του πολέμου, τον οποίο, όταν αρχίσαμε, διακηρύξαμε, πως δηλαδή θα πολεμήσουμε εναντίον των Αθηναίων για να ελευθερώσουμε την Ελλάδα. Κι αν βραδύναμε να έρθουμε, επειδή πέσαμε έξω στις προσδοκίες μας για τον πόλεμο εκεί κάτω – είχαμε ελπίσει πως μόνοι μας, χωρίς να σας εκθέσουμε σε κίνδυνο, γρήγορα θα καταβάλλαμε τους Αθηναίους – ας μη μας κατηγορήσει κανείς. Τώρα, όταν παρουσιάστηκε ευκαιρία, έχουμε έρθει εδώ και μαζί σας θα προσπαθήσουμε να τους νικήσουμε». (βιβλίο τέταρτο, παράγραφος 85).

Αναρωτιέμαι, λοιπόν, πόσοι παραλληλισμοί μπορεί να γίνουν ανάμεσα στα τότε και στα σήμερα γεγονότα, στην τότε Αθηναϊκή Συμμαχία και στην αντίστοιχη της ΕΕ; Αιτία είναι η ανθρώπινη φύση; Η διαχρονική αδυναμία συσπείρωσης των αδικημένων εναντίον των οικονομικά ισχυρών; Η διάθεση των πλέον εξαθλιωμένων να προσεγγίσουν περισσότερο, παρά να εναντιωθούν στους ασκούντες εξουσία; Ίσως...

Πολύγυρος 8-8-2015

Γιάννης Κύρκος Αικατερινάρης

Αρχιτέκτονας, π. πρόεδρος του ΤΕΕ Κ. Μακεδονίας

Πηγή/φωτογραφία: eranistis.net